

Carl Clausen

Nítjanhundraðogtríatiárini vóru rík menningarár í tí fólkaliga musikklivinum í Danmark. Ein av oddamonnunum í hesum virki var hin ungi komponisturin, pianisturin og kórleiðarin Karl S. Clausen (f. 15.8.04 d. 5.12.72). Sum tikið varð til í einum eftirlit: hann var tónlistamaðurin millum tónlistamenn í hesum árum, og í tíðini eftir varð hann eisini mettur sum kanska hin gávuríkasti kórmaðurin í danska ríkinum.

At hann eisini kom at fáa týðning fyrri føroyskt kórvirksemi bar soleiðis til. Herluf Berthelsen, lærari, hevði á Danmarks Lærerhøjskole verið næmingur hansara og hevði eisini sungið við í Københavns Lærerkor, sum hann stjórnaði. Hevði tá lagt teimum til at gera kórferð til Føroya, og summarið 1952 kom so hendan ferð í lag. Karl Clausen hevði tá beint fingið mein í annan armin og kundi tí ikki leiða kórið á ferðini. Kortini komst tú at varnast, at hetta var tónleikari burturav, jú ikki bara tað, tað lýsti slíkt vit og slík andberin menskan av hesum manni, at tú mátti festa teg við tað. Væl kom hon-

hann, og visti, at hann dugdi at útseta lög til kórnytslu sum fáur. Heitti tí á hann um at kórseta okk-

ara, hann var. Og altíð ar ein serligur hugni, eitt veitslukent lag uttan um hann). Soleiðis tá ið vit ar-

Mæti danski tónlistamaðurin Carl Clausen

urt føroyskt lag fyrri okkum. Tað var gaman í, og í fylgjandi árum varð javn-

beiddu við Listaskálakanatani. Tá ið hendan mentunarhøll var um at vera liðug, vildu menn gera okkurt serstakt burtur úr vigsluni. Karsten Hoydal fór so undir at skriva tekst til eina kantatu, sum William Heinesen skuldi seta tónar til. Tó, kompositionin fest á blað, var tað okkum greitt, at hetta tilfar mátti fáa eina kóna viðgerð, áðrenn farast kundi undir venjingina. Hetta varð so alt sent til Karl Clausen, og burtur úr hesum tilfari og hugskotum Williams skapti hann so eina kantatu, (sum, ikki ov mikið sagt, kann metast sum higartil dyggasta musikkverk av føroyskum uppruna. Ógloymandi vóru bæði fyrireikingardagarnir við Kalla sum inspirerandi vegleiðara og ikki minni vigslan sjálf við honum sitandi við flyglið). Tú kendi tað eins og so mangan áður, tá ið hann var við, at ikki kundi annað enn eydnast.

Karl Clausen var eisini kendur fyrri sitt filologiska virksemi. Hevur greitt fleiri musikkvísindaligar ritgerðir til prentingar og skrivað bókina »Dansk Folkesang gennem 150 år«. Hesin hansara áhugi kom eisini til sjóndar, tá ið hann var í Føroyum. So-

leiðis var hann á síni fyrstu ferð higar og vitjaði hin gitna Kingo-sangaran Wenzel á Velbastað, sum eisini var tiltikin kvæðakempa. Hann plagdi eisini at spyrja okkum aðrar, hvat føroyingar sungu av yngri og eldri sangtilfari, og hevði ríkar samrøður við vinmannin H.J. Højgaard um hetta evni. Tá ið hann í 1967 kom at hjálpa okkum við áðurnevndu kórstevenu, hevði hann eisini av álvara gjørt seg út til at savna og kanna andaligan sang í Føroyum. Heilt serstakt hegni visti hann seg at hava til hetta arbeiði. Sum kendur musikkmaður skrivaði um hann: sjáldan er so væl kvalifiseraður maður farin undir slíka uppgávu. Tí ikki bert var hann sum áður nevnt tónleikari burturav, men við sínum ríka menniskjansliga sinni hevði hann eina sjáldsom evni at koma á tal við øll fólk.

Í práti um eina føroyska kórbók, sum eyðvitað fór at koma burtur úr teimum mongu satsunum, vit við árunum fingi frá honum, høvdu vit eisini tað á máli, at tað í hesum gomlu sermerktu sálmaløgunum var gott kórtíllfar. Og fyrst farin í holt við at kórseta hesi lög kom rættiliggjond á hansara føroysku kórproduktión.

Áðalætlan hansara við sínum savningarvirksemi var tó at geva út bók, har hann mentunarliga og vísindaliga ætlaði at viðgera tann andaliga sangin í føroyum gjøgnum tíðirnar. Syrgiligt var tað, at ikki skuldi unnast honum at koma á mál við hesum. Tó so mikið meira gleðiligt er tað, at dóttirin Marianne kundi taka um endan á tann hátt, at hon hevur fingið fest hetta rúgvusmikla tilfar á blað, og vit hava tí her eitt ríkidømi av lögum hjá verandi og komandi ættarliðum at oysa av.

Við hesi litlu kórbók eiga nú føroyskir kórsangarar eitt kærkomið amboð og munnu við henni fara at goyma minnið um hollan vin.

Ólavur Hátún

Sanna í Brekkunum, sopran

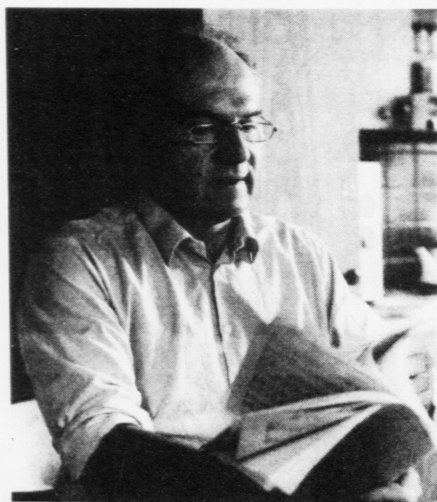
Elsa Súsanna Dalsgarð, mezzosopran

Havnarkórið konsert til minnis um Karl Clausen

Sunnudagin klokkan 16 verður stór konsert í Norðurlandahúsinum til minnis um Karl Clausen, sála. Tað eru í ár 20 ár liðin, síðani hesin mæti tón-

leikarin doyði. Á konsertini verður Havnarkórið umframt fleiri av okkara fremstu tónleikarum.

Konsertin er í tveimum þørtum. Fyrri parturin eru

um at dáma land og fólk her (úti í »Nordatlanten«, sum hann hugtíkin plagdi at taka til.) og hetta gjørdist tí ikki einasta ferð hansara hendan vegin.

Veturin 1960-61 varð roynt at fáa lii aftur í føroyska kórsangin í Kjøpinhavn. Eg var tá komin at kenna væl Kalle, sum vinir og kenningar nevndu

an leitað til hansara, tá ið á stóð við slíkum. Eisini í praktiskum kórarbeiði var hann mangan álitíð. Her kann nevast sanglærarskeiðið í 1963, fyrstu føroysku kórstevnuna 1967 og aðrar eftir hana. Bæði vit, sum luttóku, og eisini áhoyrararnir munnu seint gloyma hann sum tann framúrskarandi kórleið-